

Riksrevisionen synas i ny bok inför 10-årsjubileum

Den 1 juli 2013 firar Riksrevisionen 10 år. Lagom till detta jubileum ger Studentlitteratur ut boken *Organisera oberoende granskning: Riksrevisionens tio första år*. Där diskuterar forskaren Louise Bringselius dels allmänna förutsättningar för oberoende och kvalitet vid granskning och revision, dels Riksrevisionens utveckling mer specifikt. Bringselius har i sin forskning följt Riksrevisionen sedan bildandet år 2003 och boken har redan fått lysande recensioner.

– Syftet med studien och boken är att försöka förstå organisatoriska vägval med avseende på intern styrning, granskningsinriktning och relationer till omvärlden, vid oberoende granskning, säger författaren Louise Bringselius.

Organisera oberoende granskning utgår från fallet Riksrevisionen under dess första decennium (2003–2013). Boken visar hur revisionen efter bildandet kom att inriktas mot regelefterlevnad, ansvarsutkrävande och konfrontation, snarare än mot främjande och stödjande. Idag finns en växande samsyn och dialog i myndighetens relationer och Riksrevisionen börjar bli allt tryggare i sitt oberoende, men ett omfattande arbete återstår. Det gäller bland annat Riksrevisionens egen effektivitet. Louise Bringselius förklarar:

– Riksrevisionen har en ovanligt chefstung organisation, med en stor administration och omständliga och kostsamma processer för kvalitetssäkring av granskningar. Man producerar bortåt 30 rapporter inom effektivitetsrevision per år och varje rapport kostar närmare 5 miljoner kronor. Det motsvarar 1-2 doktorsavhandlingar. Och då upplever riksdagen ändå inte alltid att Riksrevisionen väljer att granska frågor som är av större intresse för dem. Exempelvis väljer man ofta att granska problem som redan är kända, samtidigt som man missar att lyfta fram framgångsexemplen.

Av Riksrevisionen, menar Louise Bringselius, kan vi lära oss mycket i fråga om både oberoende granskning och styrning i staten.

Efter att ha utvecklat ett teoretiskt ramverk för att förstå granskningsområdet och dess problematik redogör författaren för bildandet av Riksrevisionen och myndighetens organisatoriska vägval mellan 2003 och 2013. Därefter diskuteras ett antal tänkbara förklaringar till de problem som Riksrevisionen har genomgått. Boken avrundas med en diskussion kring mer allmänna lärdomar avseende hur man leder och organiserar oberoende granskning.

Trots Riksrevisionens betydelse som instrument i kontrollmakten har forskningen om dess verksamhet varit begränsad, vilket gör *Organisera oberoende granskning* till ett välkommet tillskott.

– Riksrevisionen ska vara medborgarens ögon på makten, säger Louise Bringselius. Fungerar inte Riksrevisionens granskningsverksamhet som önskat så är det därför inte bara en myndighetsfråga, utan även en fråga med bäring på demokratin. Riksrevisionen är en grundpelare i kontrollmakten.

Måndagen den 17 juni sände SVT Rapport ett reportage om problemen på Riksrevisionen, där man även berättade om Louise Bringselius nya bok. Frågan om effektivitetsproblemen i myndigheten har aktualiserats i och med att Riksrevisionen har blivit tvungen att begära en utökad anslagskredit från riksdagen för att klara sin ekonomi. Detta upplevs som särskilt anmärkningsvärt med tanke på att Riksrevisionen har till uppgift att granska andra myndigheters effektivitet.

Riksdagsledamoten och finansutskottets ordförande Anna Kinberg Batra är också kritisk till problemen på Riksrevisionen. Hon förklarar för SVT Rapport den 17 juni:

– De har levt över sina tillgångar. Det är viktigt med ordning och reda i hela staten, även inom Riksrevisionen.

Louise Bringselius ser ändå positivt på framtiden för Riksrevisionen. Dagens diskussion kan mycket väl göra att riksrevisorerna äntligen genomför de ändringar internt som så länge har behövts, menar hon:

– Nu får man hoppas att riksrevisorerna väljer att minska den administrativa överbyggnaden i organisationen och att man förenklar den interna granskningsprocessen. Utredarna behöver ett större utrymme för att utöva sitt professionella omdöme än vad man har idag. Här finns en underutnyttjad potential.

Boken har redan fått lysande recensioner.

– Förutom det empiriska fallet, som redan i sig är ett ytterst välkommet bidrag till granskningsforskningen, kan författaren också ge oss ett teoretiskt ramverk, som ingen framtida forskning inom området kan undgå att relatera till, säger Rune Premfors, professor i statsvetenskap vid Stockholms universitet.

– Boken är ett synnerligen viktigt bidrag till studiet av organisationsförändring och är av särskilt intresse då det gäller granskningssamhällets problem, säger Lennart Lundquist, professor i statsvetenskap vid Lunds universitet.

Organisera oberoende granskning riktar sig till forskare och studerande på universitet och högskola, samt yrkesverksamma revisionsområdet och i offentlig förvaltning.

Om författaren:

Louise Bringselius är filosofie doktor och forskare vid Ekonomihögskolan vid Lunds universitet samt gästforskare vid Stockholms universitet. Hennes forskning behandlar statlig styrning och revision samt reformer i offentlig sektor. Hon är den i Sverige som idag har mest erfarenhet av forskning kring Riksrevisionens verksamhet. Bringselius är publicerad i erkända forskningsjournaler, såsom Financial Accountability & Management och International Journal of Public Administration.

Boken finns tillgänglig i tryckt form från och med torsdag 20 juni 2013. Den kan förhandsbeställas på <https://www.studentlitteratur.se/#oog>

För mer information och för att ta del av boken, kontakta:

Louise Bringselius
Forskare vid Lunds universitet
louise.bringselius@fek.lu.se
Tel 0708-33 00 30

Susanne Lundholm
Förläggare på Studentlitteratur
Susanne.lundholm@studentlitteratur.se
Tel 076-538 21 21

Fakta om Studentlitteratur AB

Studentlitteratur AB är Sveriges ledande förlag för kvalificerad kurs- och facklitteratur. Företagets samlade utgivning omfattar över 3 500 titlar författade av 4 000 forskare och lärare. Förlaget erbjuder läromedel för förskola, grundskola och gymnasium, kurslitteratur för universitet och högskola samt kvalificerad facklitteratur för yrkesverksamma. Läromedel som integrerar böcker och digitala medier utgör en växande del av utgivningen. Företaget, som är familjeägt, finns i Lund. Studentlitteraturkoncernen omsätter drygt 260 miljoner kronor och har 120 anställda.